

Voorwoord

'Bijdrage tot de geschiedenis van Kerksken' is het derde deel van het drieluik 'Retro Kerksken': Tentoonstelling - Video - Monografie.

Maanden intens zoekwerk, samen met informatie van verscheidene Kerkskenaren lieten ons toe een beeld te schetsen van enkele facetten uit het dorpsleven.

Heel veel personen zijn wij dankbaar voor de spontane medewerking. Hun persoonlijke ervaringen en anekdotes maken het geheel aantrekkelijker.

Onze speciale waardering gaat naar Paul Temmerman - zijn onuitgegeven bundel 'Geschiedenis van Kerksken' heeft ons onschatbare diensten bewezen - en ook naar Julien De Vuyst, Marc De Moyer en Robert Welleman die ons belangrijke bijdragen bezorgden. Rudi De Koker hielp voor een vloeiende tekst en Herwig Agneessens speurde naar zet- en andere fouten.

Fotostudio's Marcel De Rijck en Robert De Cock, persfotografen William De Geyter (foto's cover), Hendrik De Schrijver, Patrick De Spiegelaere en de liefhebbers-fotografen danken wij oprecht voor het gebruik van hun beeldmateriaal.

Deze monografie is uiteraard niet volledig. Het was een eerlijke poging om belangrijke en minder spraakmakende gebeurtenissen te bundelen tot een boeiend geheel.

Als auteurs hebben wij ons werk ervaren als een interessante zoektocht door het verleden en wij hopen dat de lectuur van het boek bij velen de interesse voor het gemoedelijke Kerksken zal stimuleren. In elk geval wensen wij alle lezers en lezeressen een eveneens beklijvende speurtocht.

Willy De Loose

Joris De Kegel

Zomaar een dorp. Of niet zomaar.
 Ach wat. Een stip op de kaart.
 Vanwaar bent u? Een bord langs de lintweg,
 Ergens in Vlaanderen,
 waar de gevels nog even stil zwijgen als vroeger.
 Een school, een café, een biest en een fabriek.
 Een kerksken
 met geknakte vleugels,
 Mensen als wuivende rietstengels.
 Kanttekeningen in de tijd.
 Kinderen worden grootouders.
 Om dan opnieuw kind te worden.
 Tussendoor, aan de kleine kronieken schrijvend.
 Levens vol.
 Seizoenen van herinnering. Waar was ik weer die dag?
 Geheugen als een vergeelde krant. En wie ben ik,
 achteloze voorbijganger?
 Ben ik de jonge vrouw, die straalt
 voor de jaren die nog moeten komen.
 Of de molenwiekende nar,
 die om een vleugje warmte bedelt?
 Ben ik de eelt op een roestige hand,
 de geur van het warme brood,
 het bonken van het weefgetouw?
 Dorp, mijn weemoed en chrisant,
 mijn lente en jeneverbes.
 Dorp gekneet in de tijd.
 Beelden op een netvlies. Beelden in de ziel.
 Zielig of zalig, niets gaat voorbij.
 Tijd sluimert maar even,
 zoals de wilg sluimert onder een laagje sneeuw.
 Dorp van een lief en dorp van een leed.
 Als een nest voor de dartelheid van een jeugd.
 Als een vlucht in het donker, bij ademnood.
 Dorp als een week van de arbeid.
 Dorp als een onstuimige koers.
 Dorp als een dolle kermis.
 Dorp als een stille stoet.
 Dorp van allen, dorp van niemand.

Rudi De Koker

INHOUD

Voorwoord

Kerksken in het feodale stelsel	7
Toponymie	22
Kerkelijke geschiedenis	60
■ <i>De pastoors</i>	61
■ <i>Pastoor Ferdinand Van Hoeymissen</i>	70
■ <i>Het klooster</i>	82
■ <i>Herrie om 'den Boekent'</i>	84
■ <i>Genootschappen</i>	102
■ <i>Het kerkgebouw</i>	106
■ <i>De pastorie</i>	112
■ <i>Het kerkhof</i>	117
■ <i>Verering H. Godelieve</i>	118
■ <i>Kapellen</i>	120
■ <i>Priesters</i>	124
Politieke situatie	
■ <i>Franse periode, 1795-1815</i>	134
■ <i>Hollands bewind, 1815-1830</i>	137
■ <i>Belgische onafhankelijkheid</i>	138
■ <i>Gemeenteraadsverkiezingen tot 1899</i>	139
■ <i>Gemeenteraadsverkiezingen tot 1976 (fusie)</i>	165
■ <i>Kerksken na de fusie</i>	201
Sociaal en economische evolutie	
■ <i>Periode vóór 1830</i>	207
■ <i>Toestand 1830-1900</i>	211
■ <i>Sociale strijd 19de eeuw</i>	244
■ <i>Emigratie: het beloofde land</i>	258
■ <i>'Den grooten oorlog'</i>	268
■ <i>Handen uit de mouwen</i>	273
■ <i>Wereldoorlog II</i>	289
Onderwijs	
■ <i>Het gemeentelijk onderwijs</i>	325
■ <i>'Het adultenonderwijs'</i>	345
■ <i>Het vrij onderwijs</i>	348
Verenigingsleven	362
Merkwaardige figuren	425
Dorstig Kerksken	438
Bibliografie	445
Intekenlijst	448